

Vladimir Bartol: ALAMUT

1. Ali se vam zdi motiv Al Arafa pomemben za razumevanje romana in Hasanove filozofije?

Ja, zdi se nam pomemben, ker govori o muslimanski veri, o izmailcih, ki bodo posvečeni v fedaije. Je bistvo njihove vere in bojevanja za spoznanje.

Analitične novele Al Arafa so literarna priprava za sintetični Alamut.

2. Iz obeh odlomkov povzemite čim več opredelitev. Povejte še svoje mnenje o tej meji med peklom in rajem.

Al Araf je ime visokega zidu, ki se dviga med peklom in rajem in ju razdvaja.

V raj bodo prišli le tisti, ki so padli boreč se za sveto stvar. Pomeni poznati in poznanje, saj jim je Seiduna razkril raj, v katerega bodo prišli, če bodo naredili pravo stvar.

Zid al Araf loči raj od pekla. Tisti, ki so prekršili četrto Alahovo zapoved, si ne zaslužijo pekla, raj pa lahko le opazujejo.

Raj ima neizmerno razsežnost. Razteza se vse do najvišjega predela, kjer je Alahov prestol. Seiduna je bil prvi za Alahom, zato je bil edini, ki mu je bilo dovoljeno iti tja. Za navadne izbrance pa je bil določen le predel raja.

3. Opredelite se do vrhovnega izreka izmailcev - »Nič ni resnično, vse je dovoljeno.« Pojasnite odnos zlo-oblást-Hasana.

Gre za temeljni nauk Hasana in vrhovni izrek izmailcev. Ta stavek je vodilo manipulacije in drugih psiholoških trikov, ki jih Hasan izvaja nad fedaiji. Ob njem se lahko zamislimo, kakšno moč ima lahko posameznik nad ljudmi. Je tudi vprašanje o fikciji, saj z njim Hasan napoveduje zgodbo o rajju, ki bi ga bil deležen vsak bojevnik, ki umre v boju. Hasan s to podobo raja oziroma s podobo Al Arafa mladeniče prepriča, da mu je sam Alah dal ključe od raja, vendar ga je v resnici umetno ustvaril. Poleg tega se poslužuje še hašiša. Zato, da mladeniče še telesno zasvoji.

4. Delo opredelite literarnozvrstno.

Alamut je zgodovinski, idejni, filozofski in psihološki roman. Imenujemo pa ga lahko tudi roman prispodobe ali metafore. Treba ga je brati kot sklenjeno celoto, saj so vsi njegovi deli v medsebojni zvezi.

5. Katere Hasanove lastnosti so najizraziteje izražene v tem odlomku?

V tem odlomku so najizraziteje izražene Hasanove lastnosti kot so pravičnost, jasnost, jasnost besed in modrost.

6. Se vam njegov govor zdi prepričljiv? Kako vi razlagate minljivost in doživljanje sreče?

Njegov govor se mi zdi prepričljiv. Vsaka stvar v življenju je minljiva. Nekatere stvari minejo prej, nekatere pozneje. Pri vsakem posamezniku sreča predstavlja nekaj drugega, zato jo doživljamo drugače. V svojem govoru Hasan pokaže svoje adute manipulacije ljudi.

7. Kako razumete in razlagate izraz manipulacija? Kje v odlomku najdete Seidunovo manipulativno spretnost?

Manipulacija je poskušati se igrati z mislimi nekoga drugega in ga s tem zavajati v nepremišljene odločitve. Njegovo manipulativno spretnost lahko najdemo v odlomku: »Misli si, kako bi bil onim trem v kali zagrenjen sleherni užitek, če bi jim obšla sumnja, da sem jim hote zavedel v nekaj, nad čimer oni nimajo pregleda.«

8. Ali Hasan v odlomku kdaj podvomi v svoje početje? Kaj pa Mirjam?

Hasan v odlomku podvomi v svoje početje, in sicer na koncu odlomka. V zgodbi je na začetku Hasan sicer nad svojo idejo zelo navdušen, kasneje pa tudi sam začne dvomiti v svoje početje, a tega drugim ne pove in se vedno vztraja pri svojem. Tudi Mirjam podvomi v svoje početje, zato naredi samomor. Vzrok za njen samomor je tudi ta, da Hasan ne usliši njene ljubezni. Mirjam se čuti odgovorno za vsa dekleta v »namišljenem raja« in to je zanjo preveč.

9. Predstavite zgradbo dela

Alamut je zgodovinski roman. Zgodba je razdeljena na enaindvajset dolžinsko enakovrednih poglavij. Je prozno besedilo s proznim ritmom.

10. Označite Hasana in ga primerjajte z Ibn Tahirjem.

Hasan je bil po rodi Iranec, vladal je Alamutu in bližnjim trdnjavam. Bil je svojeglav, odločen, krut in želel je pokazati da je Sultan napačen vladar. Da bi to dokazal žrtvuje svoje najbližje.

Ibn Tahir je bil želen učenja, ubogljiv, razumen, dobronarčen, načelen in naiven. Njegova naivnost se pokaže na tem, ko se je pustil prepričati vezirju in Hasanu.

11. Na čem temelji Hasanov eksperiment z ljudmi? So fedaiji verjeli v raj?

Hasanov eksperiment z ljudmi temelji na zaupanju fedaijev v Hasana in njegove nadnaravne moči. Fedaije so poslali v raj, kjer so videli plačilo, ki naj bi ga prejeli za končano nalogo. Skoraj vsi so verjeli v raj zaradi njegove natančnosti po opisu iz Korana. Obeida je bil edini, ki ni verjel.

12. Predstavite Halimino zgodbo.

Zaradi smrti njenega prejšnjega gospodarja je bila kot sužnja prodana v rajske vrtove za Alamutom. Ostale hurije so jo zaradi prikupnosti hitro vzljubile. Bila je zelo radovedna, razumevajoča do drugih deklet in razposajena. Zaljubila se je v Mirjam, kasneje pa tudi v fedaia Sulejmana, ki je poslan v navidezni raj. Tudi črnka Sara se zaljubi vanjo, a si Halima ne želi razmerja z žensko. Nepremišljena in močna ljubezen do Sulejmana jo vodi v samomor. Tako pa postane ena od žrtev za uresničitev "višjega cilja" svojega gospodarja Seidune.

13. V knjigi poiščite nekaj pregovorov oz. ljudskih modrosti in jih poskušajte pojasniti.

»Blaznost velikih ljudi ustvarja čudeže« – Včasih norec na oblasti prinese dobre, koristne spremembe.

»Vrana ne izkljuje vrani oči« – Človek svojim ljudem ne bo delal škode oziroma se ne »spravljaš nad svojimi«.

14. Predstavite jezikovne značilnosti v romanu.

V romanu so prisotne:

- Prispodobе: *pri bradi Alahovi*
- Okrasni pridevki
- Zamenjan besedni res: *Zakaj da bi bil kje tu v bližini kak nov prerok mi ni znano.*
- Medmeti
- Primera: *Če torej nekomu pomeni umreti srečo, potem se pač prav tako veseli smrti kakor nekdo drug denarja ali žene.*

15. Od kod vseje avtor črpal ideje za svoje delo? Iz katere verske knjige?

Avtor črpa ideje za svoje delo iz muslimanske verske knjige (Koran). V delu predstavi življenje muslimanov, razlike med moškimi in ženskami, moč muslimanske vere (zanjo so pripravljene umreti), ideje pa črpa tudi iz potopisov Marca Pola, saj v njih opisuje rajske vrtove s prelepimi in nadarjenimi deklicami.

16. Določite čas dogajanja.

Zgodba se dogaja v času od leta 1092 do 1093. To je obdobje v katerem je Perzijo z vzhodnim svetom suitskih muslimanov zaznamoval imperij Turkov, muslimanski zahod pa šiitska dinastija Fatimidov s sedežem v Kairu.

17. Zakaj je to delo zgodovinski, psihološki in filozofski oz. idejni roman? Utemeljite.

Zato ker opisuje in predstavi zgodovinska dogajanja in dogodke, ker prikazuje veliko notranjega oz. duševnega dogajanja glavnih in stranskih oseb, ker opisuje tudi nasilje nad mladeniči na Alamutu in poudarja (muslimansko) versko idejo.

18. Predstavite Apamino zgodbo.

Apama je bila najprej članica Seidunovega harema. V času dogajanja v romanu pa je že ostarela, skrbi za deklice in jih poučuje o skrivnostih spolnosti in ljubezni. Zaradi lastne preminule lepote deklicam zavida, zato nad njimi izvaja verbalno nasilje.

19. Kdo so bili asasini, kdo fedaiji in kdo hurije? Kaj je bila njihova naloga?

Asasini: pripadniki šiitske, so del muslimanske verske in politične sekte, člani so se omamljali s hašišem, da bi dosegli višjo stopnjo zavesti

Fedaiji: so bili fantje, ki so na Alamut prišli na lastno željo ali na željo sorodnikov in niso smeli imeti spolnih izkušenj, učili so se vojaških, telesnih duhovnih spretnosti

Hurije: dekleta v raj, ki so se učile in izpopolnjevale v različnih dejavnostih, da bi ugajale moškim